

Література:

1. Вальошко І. Психологія воєнного впливу. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 428 с.
2. Гудзь І. Поведінка та саморегуляція особистості з ООП в умовах стресу. Київ : Лого, 2021. 189 с.
3. Мамонтов А. Чутки і сучасне суспільство : Трансляція інформації про компанії по невідійним каналам. *Повідомлення*. 2012. № 2. С. 5–9.
4. Слюсар А. Соціально-психологічні дослідження панічних станів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.tpal.com.ua/space/psyhsl/doc/info/4.pdf>
5. Ярошенко О. Психологія екстремальної поведінки дітей з ООП. Київ : Знання. 2018. 293 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-310-4-43>

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Заболоцька С. І.

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри психології

Дрогобицького державного педагогічного університету

імені Івана Франка

м. Дрогобич, Україна

Підвищити рівень професійної підготовки вчителя неможливо без розвитку психологічної складової розвитку особистості. Неможливо тому, що психологічні знання відіграють важливу роль в розв'язанні педагогічних проблем.

Ми спробували висвітлити змістовно-методичні засади психологічного супроводу професійного розвитку студентів педагогічного університету, результати дослідної перевірки його ефективності.

Пропонується, насамперед, позитивна освітня взаємодія викладача і студентів, яка обґрунтована методологічно, теоретично та емпірично.

1. У викладача повинне бути присутнім почуття власної особистісної та професійної гідності (він себе поважає як здорова особистість та як професіонал).

2. Одночасно присутня повага особистісної та професійної гідності студента (майдутнього педагога).

3. Відбувається формування поваги здорової особистості майбутнього педагога.

4. Одночасно формується у студентів повага особистісної та професійної гідності викладача та своїх студентів-одногрупників [5].

На попередньому етапі дослідження нами було запропоновано концептуальну модель психологічного супроводу професійного розвитку студентів педагогічного університету. Емпіричні результати, одержані на констатувальному етапі дослідження, дозволили конкретизувати підстави, провідні напрями та особливості побудови системи психологічного супроводу.

Констатувальний етап емпіричного дослідження, в якому взяли участь 17 студентів 2–4 курсів спеціальностей «початкова освіта», «філологія», дозволив отримати експериментальні результати, які поставили питання щодо визначення стратегії наступного, формувального етапу. З метою визначення складу експериментальних груп нами був проведений аналіз професіограм цих двох спеціальностей щодо висвітлення особливостей педагога та організаційних і змістовних особливостей процесу отримання професійної освіти в університеті за кожною з спеціальностей.

Зважаючи на це, з метою охоплення експериментом представників різних спеціальностей та дотримання принципу репрезентативності, нами було сформовано експериментальну частину вибірки студентів загальною кількістю 17 респондент з 24 студентів у першому етапі дослідження. Контрольними групами в експерименті виступали представники кожної з обраних спеціальностей у кількості відповідно 10 і 7 респондентів. Розглянемо зазначені види діяльності.

I. Психологічна діагностична робота (моніторинг).

II. Групова (тренінгова) робота. 2 курс – тренінг розвитку пізнавальних процесів; формування життєвого та професійного проекту; 3 курс – розвиток комунікативної компетенції та ділового (професійного) спілкування; формування позитивних професійних настанов та формування навичок саморегуляції психічних станів; формування образу фахівця.

III. Індивідуальна консультативна робота. Служба практичної психології в руслі психологічного супроводу особистісно-професійного розвитку студента проводить: а) індивідуальне психологічне консультування студентів на всіх етапах навчання:

– за особистим запитом (пов'язаним з характерними особливостями навчання на різних курсах, з тематикою тренінгових занять, або з труднощами міжособистісної взаємодії; внутрішньоособистісні проблеми студентів тощо);

– студентів, умовно віднесених до «групи ризику»; за результатами діагностики та групової (тренінгової) роботи; за рекомендацією працівників, співробітників і викладачів;

б) зустрічі з керівниками підрозділів та викладацьким складом (зустрічі проводилися один раз на семестр);

в) індивідуальне консультування співробітників (за запитом). У діяльності служби практичної психології реалізувалися два рівня роботи зі студентами – актуальний і перспективний, нерозривно пов'язані між собою [2].

IV. Просвітницька робота. Включала проведення бесід з студентами з питань профілактики соціальної та особистісної дезадаптації, запобігання виникненню шкідливих звичок, впливу психологічних факторів на процес спілкування та взаємодії в сім'ї, учбовій групі, педколективі тощо. Відбувалася така робота в межах курсів, які читалися згідно програми.

В результаті проведеного констатувального експерименту значних відмінностей не виявлено. Причиною такого явища є зменшення кількості студентів в результаті війни на дистанційного навчання.

Пропонується написання методичних рекомендацій для майбутніх педагогів, педагогів і психологів, які з ними працюють.

Література:

1. Абульханова К. О. Методологічне значення категорії суб'єкта для сучасної психології. *Людина. Суб'єкт. Вчинок: філософсько-психологічні студії* / О. А. Донченко [та ін.] ; заг. ред. В. О. Татенко. К. : Либідь, 2006. С. 37–51.

2. Бондаренко О. Ф. Психологічні особливості сучасного студента та проблеми підготовки психолога-практика. *Практична психологія і соціальна робота*. 2003. № 4. С. 10–11.

3. Жигайло Н. Спів Життя / Наталя Жигайло. Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2020. С. 93–94.

4. Савчин М. В. Методологічна ресурсність курсу загальної психології для майбутніх педагогів. *Методологічні, теоретичні та практичні проблеми психологічної науки* / редактори-упорядники М. В. Савчин, А. Р. Зимянський. Дрогобич : «Швидкодрук», 2020. С. 182–186.

5. Савчин М. В. Здорова і нездорова професійна діяльність вчителя. *Особистісно-професійний розвиток майбутнього педагога* : монографія. Дрогобич ВВДПУ імені Івана Франка, 2014. С. 37–41.